

REFLEXION

New public management – igen

»Jag är rädd för att ilskan mot det vi kallar New public management kan göra att man kan slänga ut bebisen med badvattnet.«

Vår systertidning i Norge har nyligen publicerat artiklar om att professionen måste återta kommandot och inte låta ekonomiska incitament styra vården.

Många svenska läkare framför liknande argument mot att politiker och tjänstemän ska detaljstyra en komplex verksamhet. Det finns även inslag av självkritik mot läkarkåren, som nästintill abdikerat från sina egna etiska riktlinjer, och på något sätt bara accepterat nya former av prestationsersättningar.

Samtidigt har professionen varit med och skapat styrsystemen. Det är inte så enkelt att det bara är modeller från industrin som kopierats. Vi har i dag mer kunskap om vad vi de facto gör – till exempel är allmänmedicinens produktion av vård något som är mätbart. Så var det inte tidigare.

De nu rådande systemen har omfördelat resurser på ett sätt som en »allsmäktig« landstingschef svårligen hade klarat av för tio år sedan. Till exempel görs vårdtyngdsmätningar, baserade på diagnoser, att väl fungerande vårdcentraler får mer medel då de faktiskt har ett tyngre uppdrag.

Jag är rädd för att ilskan mot det vi kallar New public management kan göra att man kan slänga ut bebisen med badvattnet. Alla system är på olika sätt manipulerbara. Så låt professionen återta kommandot och värdera vad som är prioriterad verksamhet, vad som ska mätas och vilka prestationsersättningar som leder fel. Men låt oss inte tro att återställare till gamla ekonomiska ersättningssystem är mer rättvisande eller ens önskvärda.

Mikael Hasselgren
medicinsk redaktör
mikael.hasselgren@lakartidningen.se

Illustration: Gunnar Lundkvist

Det är hög tid att förbättra framtiden genom engagemang, ansvarstagande och förverkligande av de fruktbara idéer som finns, menar Lennart Levi. **KULTUR Sidan 840**

REFLEXION

803 New public management – igen

Mikael Hasselgren

SIGNERAT

807 Välkommet förslag för en mer lätt-tillgänglig vård

Heidi Stensmyren

LT DEBATT

808 Hur mycket får en rad på syntavlan kosta?

Bertil Lindblom

809 Apropå! Framtidens sjukvård Vi måste

vara där besluten fattas

Karin Träff
Nordström

NYHETER

810 Läkarförbundets ordförande Marie Wedin i halvtid

812 Medicin en alltmer feminin disciplin

814 Framsteg för systematiskt patientsäkerhetsarbete

Trycksår: Stora skillnader mellan sjukhusen

Fler godkända läkarintyg till Försäkringskassan

»Det är en ergonomisk katastrof« Malmö Läkarforening anmäler nytt journalsystem

815 Patientsäkerhet/Ärenden

KLINIK OCH VETENSKAP KOMMENTAR

816 Vacciner måste vara minimalt biverkningsbelastade. Allvarliga biverkningar hotar allmänhetens tilltro
Sven Britton

818 Många påståenden om fetma saknar vetenskaplig grund. Vårdokumenterade fakta bör vara underlag för rådgivning
Stephan Rössner

NYA RÖN

820 Screening för lungcancer: nya riktlinjer från American Cancer Society
Hirsh Koyi, Gunnar Hillerdal

Ökad risk för psykiskt sjuka att dö genom mord
Karin Sundström

Vaccinationer är en av den preventiva medicinens största framgångar. Ändå uttrycks i den allmänna debatten ofta skepsis. Rädsla för biverkningar har dominerat diskussionen, men misstron mot vaccinationer har många orsaker. Sidorna 816 och 822 Foto: Sjöberg Bild

Foto: Colourbox

LT DEBATT Hur mycket får en rad på syntavlan kosta? Sidan 808

821 Hög HIV-prevalens bland transsexuella kvinnor *Anders Hansen*

Adopterade barn med läpp-käk-gomspalt ny patientgrupp i Sverige *Emma Hansson, Magnus Becker*

Hjärnstimulering prövad vid anorexia *Anders Hansen*

ARTIKLAR

822 Etik och Läkarroll Misstron mot vaccinationer måste bemötas med respekt. Trots vaccinkritik är anslutningen till barnvaccinationsprogrammet unikt hög *Anders Lindberg*

825 Fallbeskrivning Fenibut gav abstinens och psykos. Preparat för kosmonauter – nu marknadsfört som kosttillskott på nätet *Lovisa Högberg, István Szabó, Jaan Ruusa*

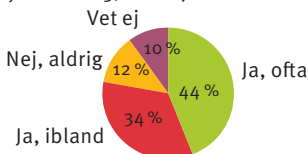
828 Rapport Protonpumpshämmare misstänks ge allvarliga biverkningar. Försiktigare förskrivning bör övervägas och på korrekta indikationer *Lars Backman, Daniel Schmidt, Sigurd Vitols*

832 Klinisk översikt Kausalitet kan påvisas med mendelsk randomisering. Kardiovaskulära risksamband prövade med metoden *Peter M Nilsson*

WEBBFRÅGAN:

Tror du att du gör dig skyldig till dataintrång i ditt kliniska arbete?

Se Nyheter nr 15, sidan 726.

342 hade svarat den 15 april kl 11.00.

Foto: Colourbox

KOMMENTAR Sex – inget effektivt sätt att bränna kalorier. Sidan 818

DEBATT OCH BREV

836 Preoperativ klorhexidindusch – ovetenskapliga råd från SKL *Christer Drott*

Replik: Rekommendationen rimlig – behov av nya studier *Göran Stiernstedt, Ann Tammelin, Ib Christian Rasmussen*

838 Arbetslivsinriktad rehabilitering – en naturlig uppgift för företagshälsovården *Birgitta Gottfries Dahlberg, Karin Nord*

Mer debatt på Läkartidningen.se

Läsarkommentarer

KULTUR

840 Framtiden är redan här – högt tid att förbättra den *Lennart Levi*

Recensioner

842 LEDIGA TJÄNSTER

844 PLATSANNONSER

857 MEDDELANDET

858 INFORMATION FRÅN LÄKARFÖRBUNDET

ENDAST PÅ WEBBEN

Fler artiklar på Läkartidningen.se

Tipsa Läkartidningen

Har du ett nyhetstips – ta kontakt med redaktionen! Mejla till: tipsa@lakartidningen.se
Tala om ifall du vill vara anonym!

Vetenskapliga artiklar har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens stab av vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

Läkartidningen

Organ för Sveriges läkarförbund
Box 5603, 114 86 Stockholm
Besöksadress: Östermalmsgatan 40
Telefon: 08-790 33 00
Fax: 08-20 76 19 (centralredaktion)
Webb: Läkartidningen.se
E-post: redaktionen@lakartidningen.se
annonser@lakartidningen.se
fornamn.efternamn@lakartidningen.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare:
Jonas Hultkvist 08-790 34 61

Medicinsk huvudredaktör
Jan Östergren (intermedicin) 08-790 34 31

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare
Karin Bergqvist 08-790 34 91

Tf medicinsk redaktionschef
Michael Wilczek 08-790 34 87

Webbchef
Elisabet Ohlin 08-790 34 97

Marknads- och annonsdirektör
Ulf Jansson 08-790 35 47

Medicinska redaktörer
Jon Ahlberg, docent (kirurgi, patientsäkerhet)
Anne Brynolf, med stud
Margaretha Bågedahl-Strindlund, docent (psykiatri)
Ylva Böttiger, docent (klinisk farmakologi)
Mikael Hasselgren, med dr (allmänmedicin)
Stefan Johansson, med dr (pediatrik)
Lena Marions, docent (obstetrik/gynekologi)
Carl Johan Sundberg, professor (fysiologi)

Sekretariat
Inga-Maj Lagerholm 08-790 34 11
Britt-Marie Ström 08-790 34 79

Administration/ekonomi
Yvonne Bäärnhielm 08-790 34 74

Produktion
Mats Kardell (IT) 08-790 33 38
Bo Svensson (IT) 08-790 33 19
Grafik: Typoform (där inget annat anges)

Redaktion
Miki Agerberg (reporter) 08-790 34 62
Björn Enström (webbredaktör) 08-790 34 81
Doris Francki (medicinsk redigering) 08-790 34 67
Sara Gunnarsdotter (reporter) 08-790 34 10
Sara Holfve (AD) 08-790 34 63
Gabor Hont (kultur) 08-790 34 80
Carin Jacobsson (meddelanden) 08-790 34 78
Ewa Knutsson (debatt, medicinsk redigering) 08-790 34 83
Jan Lind (debatt) 08-790 34 84
Michael Lövrtrup (reporter) 08-790 35 26
Madeleine Ramberg Sundström (redigering) 08-790 34 82
Birgit Wilhelmson (medicinsk redigering) 08-790 34 94

Marknads- och annonsavdelning
Britt-Marie Aronsson (annonskoordinator) 08-790 34 95
Irene Balsam (annonservice) 08-790 34 90
Håkan Holmén (säljare) 08-790 35 28
Eva Larsson (säljare) 08-790 35 06
Göran Sterner (säljare) 08-790 35 03

Prenumerationsavdelningen
Hélène Engström 08-790 33 41
pren@lakartidningen.se

Läkartidningen Förlag AB
Håkan Wittgren (vd)

TS-kontrollerad upplaga: 42 400 ex
ISSN: 0023-7205 (pappersutgåva)
1652-7518 (webbupplaga)
Tryckeri Sörmlands Grafiska AB

